

Kræn Piesen fortæller.

”Te maaed er aalting godt”. (Til måde er alting godt)

En munter fortælling om Kræn Piesens eskapader på sin færd fra Hurup til Als og Helberskov.

Som det fremgår af Kræn Piesen fortæller, er den forfattet af Martinus Wested.

Martinus Wested er født i Øster Hurup i 1875 som søn af kroholder - og købmandsparret Jacob og Mathilde Wested.

Han blev lærer fra Jelling Seminarium i 1895, og i 1896 kommer han som andenlærer til Skelund.

I 1901 fik han embede på Fyn, hvor han blev enelærer i Søby. Der blev han dog kun i 4 år, for i 1905 flyttede han til Lolland, hvor han fik sin livsgerning som førstelærer i Vejleby - 1905 til 1943.

Den senere digterpræst i Vedersø, Kaj Munk, gik i 4 år i Vejleby skole til lærer Wested.

Kaj Munk har i sin erindringsbog, ”Foråret så sagte kommer”, givet en god og smuk karakteristik af Martinus Wested. Både som lærer og som menneske. (kapitel 8).

Martinus Wested skrev selv en del artikler, fortællinger og digte, og selv om hans livsgerning blev på Lolland, var der nære bånd til hjemstavnen.

I et digt om sit barndomshjem i Øster Hurup skriver han i sidste vers:

Her løb jeg som pode
der lå mig får fode
en guldfattig verden, på lykke så rig,
hvad siden i livet
der end blev mig givet,
jeg fandt ej en plet, som jeg elskede slig
som barndomshjemmet deroppe på sand
de sollyse strande i Himmerlands rand.

JO, han havde et godt kendskab til himmerlændingene - og han kunne ”tage dem af”.

Det er afdøde Erik Knudsen fra Helberskov, der har ”oversat” artiklen fra håndskrift og overladt den til foreningen.

Han har valgt at skrive å som og, og husk, i dialekt er bogstaverne lydrette.

Redaktionen af hjemmesiden har gjort artiklen mere læsevenlig for dem, som eventuelt ikke er så gode ud i den lokale dialekt. Så giv ikke op.

God fornøjelse.

Redaktionen.

Krøn Piesen fortæller.

I følgende historie i jysk mundart, har min yngste bror Jens Vested i sin grønne ungdom givet en mundtlig skildring af en type bønder, der sjældent holdt sig hjemme ved bedriften, men idelig var på handel, der mest bestod i over små sorte at småsnyde hinanden. Hovedpersonen, Krøn Piesen, er opdigtet, men de besøgte personer er alle virkelige ved deres gængse navne fra tiden før og lige efter århundredskiftet. Selve besøgene er improviserede, hvorimod de ontalte mænd Tovt-Laust's og ringeren Rasmus Peters historier er foregået i virkeligheden.

Jeg har efter hukommelsen, såvidtgærlig, nedskrevet min brors gengivelse, der var rig på den tids talenåde og vendinger, som han har osnappet hist og her.

Martinus Vested

"Te maad er aalting godt."

Tho de var jo den aæn dav, te Berre, mi kuen, saa te mæ:
"Tøkkes do no et bette Krøn, da de æ mi geborsdav o søndad', te a ku fortien, te vi lod nuen fremmed kom her om avtenen te en bid brø? Vi har jo nyli slajtet gris, aa saa kun a da nok fo ed saltmadfad o buret."

"Jov, jov bette Berre, de tøkkes a da ku væ skjønt, men hov mæ saa po, te vi for bøj etter brønvin."

"Hva - æ dunken aallerej ton ijen?" svaaret hun. "De vel a sej dæ Krøn, te a vel et ved o nod drikkeri po mi geborsdav. De skal iløvl blyv løvn, skal ed."

"Hov, hov bette muer, ta no et søhn po vej. De ska de hejer et blyv, det ska a evig lov dæ; men en dram hejer tov te melmaden ska dæ da te. Te mæ æ aalting godt, som han saae Tovt-Laust. Ja de saae han Laust: Te maad æ aalting godt." Saa om søndaven, da a had ædt mi unnen, sejer a te Berre:

"A kommer lie te aa gjæred bette svip te Hjelpekø, te Jens Vest aa betaal no renter, - de æ aallerej øver tien."

"Men saa maa do lov mæ Krøn, te do kommer her hjem i gue tid, saa de fremmed et ska vent mæ dja mad."

"De ka do lid po, a ska Berre," svaart a, aa sa trak a po lejret og tov kjæppen i haaenen, aa saa gik turen etter Hjelpekø.

Ja - de vel sej, da a wa noed te Haslegøer, va a da bløven saa fanens tæste, aa saa tent a, mon et Heinskøven (Heilskø) sku træf aa væ hjem?

A traf da Mine, men majen var et hjem, han va u po hajlen. "Do sku da et, bette Mine, ku gi en dram aa ed glas øl, for a æ bløven saa tæste i den her varm?"

"Jo, det skal jeg gerne, Kristen Pedersen," svaaret hun. Mine snakker jo fint aa sejer jeg te sæ sjæl, fo de hun æ fræ Aalborg. "Du kommer til at gøre besøget om, når min mand er hjemme." Hæ' - hun viest et, te a skuld kom saa snaar ijen.

A avensered jo saa op øver bakken, men da a va kommen midtvejs te Als, drejed a om en vej hen te smedens Jens.

"A vil blot hels po dæ aa Kristjane", saa a. "A haar hejsen travlt, a ska nier te Hjelpekø, aa a ska go li mæ de samm."

"Aah hva, javered?" svaart Jens, aa saa bløv a der fo læng. A fek val manne teponser.

Da a saa haaj begønt aa hels po gammel venner, saa töt a hejer et a vel go bette Buus's dar fobi. Han boer føest i Als bøj, Busen. Han va no hejer et let aa slep fræ, tho han vil jo gjan ha en bette praat over ed par smo kaffer, aa vi begønt da osse aa prøv po aa hajel.

Vi va ud i nøddeset aa si po en tyrkal, aa Busen sparked kallen i spejlet, aa saa: "De æ val nok sager det. Li te aa kom i paje." Ja, de saa han Busen - "li te aa kom i paje."

Lissesnaar te a kom te Als Kroer skuled et go hverken vare hejer bejer, te feskeren,ham vi kalder Prejsten fra Hurup, han svingled u o krodaren.

"Hva pokker, æ ed de Præjst?" saa a.

"Hva æ ed de Kræn Piesen," saae saa Prejsten.

Saa va der ingen snak, a maat mæ in te nuen kaffeknejt.De æ jo hejer et saa dyr - 25 år paret,aa karafien stod jo te fri avbenyttelse.De æ no hejsen et søhn, te a brydder mæ oned, men a drikker kuns fo selskavs skyld - aa saa blot mæ maaed.

"No , gjø do et", saae Prejsten og værred med skjegget.

"Nej,æ sejer lissom den gammel sovnfovved Tovt-Laust saae saa tit:Te maaed er aalting godt,ja de saa han Laust,te maaed æ aalting godt.De gjaller et aaljener de de kommer i koppen,hvor de et gjov nuet aa fo en bette sjat epo,men det gjaller reele osse religionen.De æ et got aa blyv aalt fo gudsfrygtig,aa osse politikken.En ska et blyv ivrig,en hiel politikus,saae han."

Dæ va en gaang dæ va valg i Bølum, te Tovt-Laust som stiller vil op aa anbefal kandidaten, men da han va noed op po tealerstuelen,saae Laust:"No haar a rele glent,hva de va a vel sej, saa a trove rele a vil go nier ijen."

"Bravo Laust",raaft di saa aa klapped.

Jov,han va tro en hædersmand,de va Laust, aa herredsfovden gjov ham osse te Dannebrogsmænd.

"Ja,"svaar Prejsten,"tho de ka godt vær te Laust va maaeholden mæ sprutten,men hvordan mon de gik mæ maaeholden, nær han sku æd?"

Han bløv da osse saa smelderfed."De smager rele godt,ja, de gjø,de smager godt", saa han tit Laust.

Ha -ha , a komme te aa tenk po engaang Tovt-Laust sku' ky-er hans datter aa de nøj kravfolk i Hurup,Jakob Vest,te vaabenbroderfest i Terndruplund.De va jo dær etter krigen,

aa Jakob haaj vot mæ ve Helgoland, aa Laust va jo en gue dansk mand.Han stoller ind ve en goermænd,som han kjent. Men da saa Jakob aa Tilde kom te goren sjent om avtenen, va Laust aa hans datter goed i seng i en aikov i stouen, di töt val,te dæ bur væ maaed mæ festlihederne.

Ha-ha,a ka et fosto,hvordan den goliath aa hans datter ku' vær i samm seng,aa Jakob saae da osse, te Tilde gav æ hvin,da di tren ind i stouen,forde filer lispun o Laust hang u øver sengefilen.

"Hør Prejst," saae a innen a gik,"ta lie aa slaa ed bette sving indenom te vot aa sej te Berre, te a æ bløven for-sinket,aa hvissomensti te a et æ kommen hjem te tien,ska hun blot la de fremmed begen aa æd."

"A ska evig lov dæ,Kræn, te a ska et go hjem te Andrea, fabr a haar vot omkring Berre",svaart Prejsten.

Men loven æ ærlig,men holden besværlig.Da Prejsten noed Hurup, drejer han nier te krovered aa glent baade Berre og Andrea. Ha - ja, vi kinner jo Prejsten ja-ja.

De bløv godt nok let sint po ettermiddaven, innen a gik vier ,men da a va kommen sønden u o Als,kund a jo nok mærk,te bienen slov smut.Fuld va a et,biot svieren, men saa kom a te aa tenk epo,deher de goer et, skuld a kom spen nier te Jens Vested ? Han æ jo totalmand, aa ku het-te po da aa sej lånet op,Nej, den goer et, a maa hejer go te Hjelpeskov en aeen dav, aa saa i stejed for kik in te Laurits Smith.Smithen va da hjemm,aa han æ jo en gest-fri mand, saa dær fæk a baade æd aa drik, aa de bløv sengedavs innen a bøj gonat.

Lissaa snaar, som a saa po tilbagejen noed Als krover ijen, so a ,te Pedersen slukked lysten derinn,aa da a tov i daren,va dæ sat staang for.

No va a saa lokket ud i mørket,men ve de a drejed mæ om, fæk a yv po,te lysten brandt op i Afholdssalen,hvor dæ va

bøl fo de gamle. A gik saa derop. Li far a kom te salen, fæk a aa si ed par kjærrestfolk. Majen kjenn a godt, men kunen et.

Men no ska do li hør, hvikken modtagels a fæk. Lissom a vel go ind i salen, kan han August Jørgensen, han a jo søhn en ivrig totalist, aa roft mæ ind i øret: "Berusede personer tilstedes ingen adgang!"

"Aah - vel do et skid", svaart a, aa saa rejst a ind i salen.

"A a nok for uren te aa betræde jeres hellige afholdstempel. Men no ka hver mand herinn prøv po, om han ka finn hans kuen, aa hver kuen om hon ka finn henner mand."

Men aalle saa snaar a høj saa ed, foer ed par mand her hen, aa brugsered mæ udenfor, aa lokked daren fo mæ. For ajen gaang va a lukket ud.

A sku jo saa begi mæ po retiraden imod hjemmen, hvor vo muer vent po dje faaer. A va blåven hilt højtidelig ve aa hør po August.

Men saa ku a et finn vejen aa tumled da omkring, saa her, aa saa dær, indte a va inn len havv li foran ed mørk hus. Dæ va di jo i seng, men dæ va et aant aa gjør-en prøv po aa kom ind, sjel om en et va vaant for ed.

A tov i daren, den va et lost, men a vest et, te li innenfor i forstouen va dæ slidt ed hvil i lergvollet, aa dæ a saa trøj deri, stejlt a øver imud daren te innerstouen, som sprang op saa de raangelt i hile huset, aa a faldt li saa laang a va ind i stouen.

"Er ed Karl?" spur en kvindfolkstem in frå sovkannered.

"Nej", svaar a, "de a en mand, dæ a goed vildt."

Imens a no fæk mæ sammelt op, kan ringeren Rasmus Peter, fo de va ve han, a va kommen in te, i baar skjøt, aa da han haaj faat tænd løjten, lyst han mæ li op i niesen.

"Hva - a ed dæ Krøn Piesen"? saa han. No kom osse kuenen, Kjesten, in i baar særk for aa si, hvem dæ kan po saa stille

besøg.

Saa saae a: "De væst nær en a gavn vild, de a nærensti en et ved hvor en a. Blot en ved, hvor en a, er ed et saa siemt." "Jae", saae Rasmus Peter, "a a sku osse saa tit goed vildt, men a klarer dævien brak mæ, mæ sjel."

Ja, søhn a han jo graveren, han buser jo li ud mæ, hva han tenker. Som no den gaang han saae, te prejsten, dæ dæ slet ingen va kommen te kjærk: "Dæ slap do mæ skrækken hr. pastor."

Hejr en aen gaang: "A ka et løv o it lig om ugen, de a kons te tebrøj."

Hejer han bland urene imel hverajer søn som: "A stod aa so Jens Jepsen og madam Lauritsen, de kyr ud o de sänder klæghvol."

"Jo, Maren, hun va osse u mæ glief i dav - tak for te -te armhvollerne."

Hejer: "Haar i et sit nøj te en bette svotbroget, go muen, kal der løvn væk, mæ hvi øvn."

Na, Rasmus Peter trak saa i hans underbovser aa fulle mæ udenfor, aa vist mæ vej. Aa saa gik a hjemaj til den lille by, som de sønger saa skjønt.

De vil sej, de skul no søhn vær, te da a va noet li forbi Haslegoer, saa nødt a a kyrtev, en fjedervavn mæ tov i.

Den holdt stell for aa hels po mæ. De va Ajs Heilskov aa Rasmus Mikkelsen, dæ op vejster frå. Aa Heilskoven han saae:

"Do maa hejer, Krøn Piesen, kom op i vovnen, de ku endle nok vær, te Mine ku gi en bid brøj aa en dram."

"Ja tak som byer", saae a, aa tent: epo, te de va et ves,

a fek nøj oet, nær a kom hjem te Berre.

Mine saae et nøj, men a ku nok si, te hun va et saa let værkele øver søhn aa sku javes op midt om natten aa vart vos op. Men de va vi jo liglaa mæ, tho det mangled bare, te kvindfolk blyver værkele, fordi majen a gæstfri. Lissaa snaar te vi haaj saat vos te burs for aa æd, aa Heilskoven

haaj skænked vos en Olborre-Akkevit, saa han: "Haar i laa mærke te, te nær afholdsfolk kommer te burs, æ de føst de rækker ætter æ glas øl? De æ no alivel unnerli aa six." "Si vi de, si vi de", saa a, aa saa fotoll a jo hvordan a va bløven foment audiens i totalsalen, aa a beskrøv ossaa kjerrestfolken, saa ku Hielskoven aa Rasmus Mikkelsen prøv aa git om de vild. Men a nævnt ingen navn, for a vel jo et beskyldes for aa rend mæ sladder.

A vil testo, te a va et hielt ædru, da a kom hjem, aa de haaj begøndt aa daves. - Aa saa haj kuenen loest daren. De va 3de gaang a va bløven lukket ud, aa a maat nok sto aa donner po daren æd hil kvartir, innen de behved frouen aa lok op for henners hrr gemal. Vi saa hverken bu hejer bav, hverken goavten hejer gomuen te hverajer. Men da a voont oppo formiddaven nejst dav, spur a: "Naa, hvodan gik ed saa i jaes?" Men hejer et da ku hun fo munden op.

Saa bløv a gal aa saae: "Tøkkes do et, bette Berre, te do sku skam dæ øver aa skav dæ fo saa lidt? Tho de skuld no vær søhn, te uhred sku væ testej netop søen en dav, som vi sku fo beedt fremmed. Forrejsten sku do tenk po, te a aalti hyller gammel Tovt-Lausts uer: "Te maaed er aalting godt."

Kræn Piesen fortæller.

I følgende historie i jysk mundart, har min yngste bror Jens Vested i sin grønne ungdom givet en mundtlig skildring af en type bønder, der sjældent holdt sig hjemme ved bedriften, men idelig var på handel, der mest bestod i over små sorte at småsnyde hinanden.

Hovedpersonen, Kræn Piesen, er opdigtet, men de besøgte personer er alle virkelige ved deres gængse navne fra tiden før og lige efter århundredeskiftet.

Selve besøgene er improviserede, hvorimod de omtalte mænd Tovt-Laust og ringeren Rasmus Peters historier er foregået i virkeligheden.

Jeg har efter hukommelsen, såvidtgørlig, nedskrevet min brors gengivelse, der var rig på den tids talemåde og vendinger, som han har opsnapet hist og her.

Martinus Vested.

”Til måde er alting godt.”

Ja det var jo den anden dag, at Berre, min kone, sagde til mig:

“Synes du nu ikke lille Kræn, da det er min fødselsdag på søndag, at jeg kunne fortjene, at vi lod nogen fremmede komme her om aftenen til en bid brød? Vi har jo for nylig slagtet gris, og så kunne jeg da nok få et saltkødsfad på bordet.”

”Jov, jov bette Berre, det synes jeg da kunne være skønt, men husk mig så på, at vi får bud etter brændevin.”

“Hva - er dunken allerede tom igen?” svarede hun.”

Det vil jeg sige dig Kræn, at jeg vil ikke vide om noget drikkeri på min fødselsdag. Det skal alligevel blive løgn, skal det.”

“Hov, hov lille mor, tag nu ikke sådan på vej. Det skal der heller ikke blive, det skal jeg evigt love dig, men en dram eller to til melmadden skal der da til”.

”Til måde er alting godt”, som han sagde Tovt-Laust. Ja det sagde han Laust: ”Til måde er alting godt.”

Så om søndagen, da jeg havde ædt min middagsmad, sejer jeg til Berre:

“Jeg kommer lige til at gøre et lille svip til Helberskov, til Jens Vest og betale nogle renter, - de er allerede over tiden.”

“Men så må du love mig Kræn, at du kommer her hjem i god tid, så de fremmede ikke skal vente med deres mad.”

“Det kan du være evig sikker på, jeg skal bette Berre.” Svarede jeg. Og så trak jeg læderet på og tog kæppen i hånden, og så gik turen efter Helberskov.

Ja - det vil sige, da jeg var nået til Haslevgaarde, var jeg da blevet så fandens tørstig, at så tænkte jeg, mon ikke Heinskoven (Heilskov) skulle træffe og være hjemme?

Jeg traf da Mine, men manden var ikke hjemme, han var ude på handelen

“Du skulle da ikke, lille Mine, kunne give en dram og et glas øl, for jeg er bleven så tørstig i den her varme?”

“Jo, det skal jeg gerne, Kristen Pedersen,” svarede hun.

Mine snakker jo fint og siger jeg til sig selv, fordi hun er fra Aalborg.

”Du kommer til at gøre besøget om, når min mand er hjemme.”

Hæ’ - hun vidste ikke, at jeg skulle komme så snart igen.

Jeg ankom jo så op over bakken, men da jeg var kommet midtvejs til Als, drejede jeg om en vej hen til smedens Jens.

“Jeg ville blot hilse på dig og Kristjane”, sagde jeg.” Jeg har ellers travlt, jeg skal ned til Helberskov, og jeg skal gå lige med det samme”.

”Åh hvad, haster det sådan? Jens”

Og så blev jeg der for længe. Jeg fik lige for mange te puncher.

Da jeg så havde begyndt at hilse på gamle venner, så syntes jeg heller ikke jeg ville undgå at gå forbi lille Buus’s dør.

Han bor først i Als by.

Buus`en, han var nu heller ikke let at slippe fra. Ja han vil jo gerne have en lille snak over et par små kaffer. Og vi begyndte da også og prøvede på at handle.

Vi var ude i kostalden og se på en tyrekalv, og Buusen sparkede kalven i spejlet, og sagde: ”Det er vel nok sager det. Lige til at komme i panden.” Ja, det sagde han Buusen.”Lige til at komme i panden”.

Lige så snart at jeg kom til Als Kro skulle det ikke gå hverken værre eller bedre, end at fiskeren, ham vi kalder Prejsten (præsten) fra Hurup, han svingede ud af krodøren.

“Hva pokker, er det ikke dig Prejst?” sagde jeg.

“Hva er det ikke dig Kræn Piesen?” Sagde så Prejsten.

Så var der ingen snakken, jeg måtte med ind til nogen kaffeknejt (kaffe puncher).

De er jo heller ikke så dyre - 25 øre parret, og karaflen stod jo til fri afbenyttelse.

Det er nu ellers ikke sådan, at jeg bryder mig om det, men jeg drikker kun for selskabs skyld - og så blot med måde.

“Nå, gør du ikke”. Sagde Prejsten og ragede sig i skægget. “Nej, jeg siger lige som den gamle sognefoged Tovt - Laust sagde så tit”:

”Til måde er alting godt”.

Ja det sagde han Laust. ”Til måde er alting godt”.

Det gælder ikke alene det, der kommer i koppen, hvor det ikke gør noget at få en lille sjat på, men det gælder egentlig også religionen. Det er ikke godt at blive alt for gudfrygtig. Og også politikken.

”Man skal ikke blive ivrig, en hel politikus”. Sagde han.

Der var en gang, der var valg i Bælum, at Tovt - Laust som stiller, ville op og anbefale kandidaten, men da han var nået op på talerstolen, sagde Laust: ”Nu har jeg helt glemt, hvad det var, jeg ville sige, så jeg tror hellere, at jeg vil gå ned igen.”

“Bravo Laust”. Råbte de så og klappede.

Jov, han var en tro hædersmand, det var Laust. Og herredsfogeden gjorde ham også til Dannebrogsmænd.

“Ja,” svarede Prejsten. ”Det kan da godt være, at Laust var mådeholden med sprutten, men hvordan mon det gik med mådeholden, når han skulle æde?”

Han blev da også så smelder fed. ”Det smager faktisk godt, ja, det gør, det smager godt”. Sagde han tit Laust.

Ha - ha, jeg kommer til at tænke på engang Tovt - Laust skulle køre sin datter og de nye krofolk i Hurup Jakob Vest, til våbenbroderfest i Terndruplund.

Det var jo der efter krigen, og Jakob havde været med ved Helgoland, og Laust var jo en god dansk mand.

Han stalder ind ved en gårdmand, som han kendte. Men da så Jakob og Tilde kommer til gården sent om aftenen, var Laust og hans datter gået i seng i en alkove i stuen. De syntes vel, der skulle være måde med festlighederne.

Ha - ha, jeg kan ikke forstå, hvordan den goliath, og hans datter, kunne være i samme seng. Og Jakob sagde da også, at Tilde gav et hvin, da de trængte ind i stuen, fordi flere lispund af Laust hang ude over sengefielen (sengekanten).

“Hør Prejst.” Sagde jeg, inden jeg gik. ”Tag lige og slå et lille sving indenom, hjemme hos mig, og sig til Berre, at jeg er blevet forsinket, og hvis ifald, at jeg ikke er kommet hjem til tiden, skal hun blot lade de fremmede begynde at æde.”

“Jeg skal evig love dig, Kræn, at jeg skal ikke gå hjem til Andrea, før jeg har været omkring Berre”. Svarede Prejsten.

Men at love er ærlig, men holde er besværlig.

Da Prejsten når Hurup, drejer han ned til kroen og glemmer både Berre og Andrea. Ha - ja, vi kender jo Prejsten ja - ja.

Det blev godt nok lidt sent på eftermiddagen, inden jeg gik videre. Men da jeg var kommet sønden ud af Als, kunne jeg jo nok mærke, at benene slog smut. Fuld var jeg ikke, blot sviren. Men så kom jeg til at tænke på, det her, det går ikke.

Skulle jeg komme sådan ned til Jens Vested? Han er jo totalmand (afholdsmand), og kunne finde på at sige lånet op. Nej, det går ikke. Jeg må hellere gå til Helberskov en anden dag, og så i stedet for

kikke ind til Laurits Smith. Smithen var da hjemme, og han er jo en gæstfri mand, så der fik jeg både ædelse og drikkelser, og det blev sengedavs (sengetid) inden jeg bød godnat.

Lige så snart, som jeg så på tilbagevejen nåede Als kro igen, så jeg, at Pedersen slukkede lyset derinde, og da jeg tog i døren, var der sat en stang for.

Nu var jeg så lukket ude i mørket, men lige i det jeg drejede mig om, fik jeg øje på at lyset brændte oppe i Afholdssalen, hvor der var bal for de gamle.

Jeg gik så derop.

Lige før jeg kom til salen, fik jeg et par kærestefolk at se. Manden kendte jeg godt, men ikke konen. Men nu skal du lige høre, hvilken modtagelse jeg fik.

Ligesom jeg ville gå ind i salen, kom ham August Jørgensen, han er jo sådan en ivrig totalist (afholdsmænd), og råbte mig ind i øret: "Berusede personer tilstedes ingen adgang!"

"Åh - vil du ikke skide". Svarede jeg, og så væltede jeg ind i salen.

"Jeg er nok for uren til at betræde jeres hellige afholdstempel. Men nu kan hver mand herinde prøve på, om han kan finde sin kone, og hver kone om hun kan finde sin mand."

Men aldrig så snart, jeg havde sagt det, for et par mand herhen, og bugserede mig udenfor, og lukkede døren for mig. For anden gang var jeg lukket ude.

Jeg skulle jo så begynde mig på retiraden imod hjemmet, hvor vor mor ventede på far. Jeg var blevet helt højtidelig ved at høre på August.

Men så kunne jeg ikke finde vejen og tumlede da omkring, så her, og så der, indtil jeg vadede ind i en have lige foran et mørkt hus. Der var de jo i seng, men der var ikke andet at gøre end at prøve på at komme ind, selv om jeg ikke var meget for det.

Jeg tog i døren, den var ikke låst, men jeg vidste ikke, at lige indenfor i forstuen var der slidt et hul i lergulvet, og da jeg så trådte deri, faldt jeg over imod døren til inderstuen, som sprang op så det ranglede i hele huset, og jeg faldt lige så lang jeg var ind i stuen.

"Er det Karl?" Spurgte en kvindfolkestemme inde fra sovekammeret.

"Nej". Svarede jeg. "Det er en mand, der er faret vild."

Imens jeg nu fik mig samlet op, kom ringeren Rasmus Peter. For det var ved ham, jeg var kommet ind til. I bar skjorte. Og da han havde fået tændt lygten, lyste han mig lige op i næsen.

"Hva - er det dig Kræn Piesen"? Sagde han. Nu kom også konen, Kjesten, ind i bar særk for at se, hvem der kom på så sent besøg.

Så sagde jeg: "Det værste når man er gået vild, det er, når man ikke ved, hvor man er. Blot man ved, hvor man er, er det ikke så slemt.

"Jae". Sagde Rasmus Peter. "Jeg er sku også så tit gået vildt, men jeg klarer djævelen bræk mig, mig selv."

Ja, sådan er han jo graveren, han buser jo lige ud med, hvad han tænker. Som nu den gang han sagde, til præsten (præsten), da der slet ingen var kommet til kirke: "Der slap du med skrækken hr. pastor."

Eller en anden gang: "Jeg kan ikke leve af et lig om ugen. Det er kun til tebrød."

Eller han blander ordene imellem hinanden, sådan som: "Jeg stod og så Jens Jepsen og madam Lauritsen, de kørte ud på de sønder klæghvol."

"Jo, Maren, hun var også ude med gliet i dag - tak for te - til armhulerne."

Eller: "Har i ikke sit noget til en lille sortbroget, god morgen kalv der er løbet væk, med hvide øjne."

Nå, Rasmus Peter trak så i sine underbukser og fulgte mig udenfor. Og viste mig vej. Og så gik jeg hjemad til den lille by, som de synger så skønt.

Det vil sige, det skulle nu være sådan, at da jeg var nået lige forbi Haslevgaard, så mødte jeg et køretøj, en fjedervogn med to i. Den holdt stille for at hilse på mig. Det var Ajs Heilskov og Rasmus Mikkelsen, der oppe vest fra.

Og Heilskoven han sagde: "Du må hellere, Kræn Piesen, komme op i vognen, det kunne jo være, at Mine kunne give en bid brød og en dram."

"Ja tak som byder". Sagde jeg, og tænkte på, at det var ikke sikkert, jeg fik noget, når jeg kom hjem til Berre.

Mine sagde ikke noget, men jeg kunne nok se, at hun var ikke så lidt ærgerlig over, sådan at skulle jages op midt om natten og varte os op. Men det var vi jo ligeglade med. Ja det manglede bare, at kvindfolk bliver vanskelige, fordi manden er gæstfri.

Lige så snart at vi havde sat os til bords for at æde, og Heilskoven havde skænket os en Aalborg Akvavit, sagde han: "Har i lagt mærke til, at når afholdsfolk kommer til bords, er det første de rækker efter et glas øl? Det er nu alligevel underligt at se."

"Ser vi det, ser vi det". Sagde jeg, og så fortalte jeg jo, hvordan jeg var blevet forment audiens i totalsalen (afholdssalen), og jeg beskrev også kærestefolkene. Så kunne Heilskoven og Rasmus Mikkelsen prøve at gætte, om de ville. Men jeg nævnte ingen navne, for jeg vil jo ikke beskyldes for at rende med sladder.

Jeg vil tilstå, at jeg var ikke helt ædru, da jeg kom hjem, og det havde begyndt at dages. - Og så havde konen låst døren.

Det var 3de gang, jeg var blevet lukket ude, og jeg måtte nok stå og dundre på døren et helt kvarter, inden det bekom fru, at lukke op for hendes hr. gemal.

Vi sagde hverken buh eller bæh, hverken godaften eller godmorgen til hinanden.

Men da jeg vågnede oppe ad formiddagen næste dag, spurgte jeg: "Nå, hvordan gik det i aftes?"

Men heller ikke da kunne hun få munden op.

Så blev jeg gal og sagde: "Synes du ikke, bette Berre, at du skulle skamme dig over at skabe dig for så lidt?" Ja det skulle nu være sådan, at ufred skulle være til stede netop sådan en dag, som vi skulle have indbudt fremmede. Forresten skulle du tænke på, at jeg altid hylder gammel Tovt-Lausts ord:

"Til måde er alting godt."